

صفات شخصیتی موثر در گرایش دانشجویان به جراحی‌های زیبایی

نسترن جوکار^۱، لیلی صالحی^۲، لیلا کیکاوسی آرانی^{۳*}

^۱ کارشناسی بهداشت عمومی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی البرز، کرج، ایران
^۲ دانشیار، گروه آموزش بهداشت و ارتقای سلامت، دانشکده بهداشت، مرکز تحقیقات بهداشت، ایمنی و محیط، دانشگاه علوم پزشکی البرز، کرج، ایران
^۳ استادیار، گروه مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی، دانشکده بهداشت، مرکز تحقیقات بهداشت، ایمنی و محیط، دانشگاه علوم پزشکی البرز، کرج، ایران

چکیده

تاریخ دریافت مقاله: ۹۷/۱۱/۲۹؛ تاریخ پذیرش: ۹۸/۱/۲۷

زمینه و هدف: امروزه گرایش فراینده دانشجویان به جراحی زیبایی دغدغه‌ای نگران‌کننده برای سیاستگذاران آموزشی شده است. ظاهر بخش مهمی از هویت فرد است که در موقعیت‌های اجتماعی بلافاصله نمایان می‌شود. این پژوهش با هدف بررسی صفات شخصیتی موثر در گرایش دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی البرز به جراحی‌های زیبایی انجام شده است.

مواد و روش‌ها: این پژوهش از نوع مقطعی (توصیفی-تحلیلی) و شامل ۱۵۶۳ نفر از دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی البرز بود. حجم نمونه ۳۵۲ نفر بود که به صورت تصادفی طبقه‌ای متناسب با سهم انتخاب شدند. از پرسشنامه شخصیتی نتو- فرم ۶۰ سوالی جهت سنجش ویژگی‌های شخصیتی آزمودنی‌ها استفاده شد. داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS19 تحلیل گردید. از آزمون کای دو برای مقایسه فراوانی‌ها استفاده شد.

یافته‌ها: فراوانی صفات شخصیتی غالب در بین دانشجویانی که به جراحی زیبایی علاقه مند بوده و یا جراحی زیبایی انجام داده بودند به ترتیب عبارت بود از ۳۲/۱۴ درصد مشتاق به تجارب تازه، ۲۵ درصد مسئولیت پذیر، ۲۱/۴۸ درصد پرونگرا، ۱۴/۲۸ درصد روان نژند، ۷/۱ درصد توافق پذیر.

نتیجه‌گیری: در گرایش دانشجویان به جراحی‌های زیبایی، اشتیاق به تجارب تازه بیشترین تاثیر و توافق‌پذیری کمترین تاثیر را نشان داد. همچنین بین صفات شخصیتی، اشتیاق به تجارب جدید و سن مخاطبان رابطه معکوس معنی دار مشاهده گردید. به نظر می‌رسد سیاستگذاران و مسئولان دانشگاه، با طراحی و برگزاری کارگاه‌های آموزشی می‌توانند اقدام به آگاه سازی دانشجویان از عواقب مثبت و منفی این گونه جراحی‌ها نمایند که گام موثری در پیشگیری از گرایش‌های کورکورانه دانشجویان می‌باشد.

کلمات کلیدی: صفات شخصیتی، جراحی زیبایی، پرسشنامه NEO، گرایش، دانشجوی

نویسنده مسئول:

استادیار، گروه مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی، دانشکده بهداشت، مرکز تحقیقات بهداشت، ایمنی و محیط، دانشگاه علوم پزشکی البرز، کرج، ایران
دانشگاه علوم پزشکی البرز، کرج، ایران

۰۲۶-۳۴۶۴۳۹۲۲

E-mail: Leila_keikavoosi@yahoo.com

مقدمه

انسان موجودی زیبا دوست است و تمایل به زیبایی از دیرباز در سرشت انسان‌ها وجود داشته است.^۱ ظاهر بخش مهمی از هویت فرد است و در موقعیت‌های اجتماعی بلافاصله نمایان می‌شود، بنابراین اهمیت این سازه شخصیتی بسیار بارز است.^۲ جراحی زیبایی یک نوع جراحی برای تغییر دادن ظاهر بدن در غیاب بیماری، آسیب و جراحت یا بدشکلی مادرزادی و ارثی است که می‌تواند عاملی برای بهبود کیفیت زندگی باشد.^۳ دانشمندان علوم اجتماعی دریافته‌اند که مردم، زیبایی ظاهری را با ویژگی‌های شخصیتی پسندیده همچون هوش، شایستگی، دلپذیری و پذیرش اجتماعی ربط می‌دهند.^۴ جراحی زیبایی یکی از جذاب‌ترین روش‌های پزشکی است و در سال‌های اخیر بطور فزاینده‌ای مورد اقبال قرار گرفته است. اگرچه جراحی زیبایی شامل انگیزه‌های پزشکی و غیر پزشکی می‌باشد، شواهد نشان می‌دهد که تعداد زیادی از جراحی‌های زیبایی دارای علل پزشکی نیستند.^۵ انجام جراحی زیبایی به عنوان یک رفتار مصرفی منزلت بخش، مختص به اقشار ممتاز جامعه نیست. افزایش شمار متقاضیان جراحی‌های زیبایی میان اقشار پایین‌تر جامعه، می‌تواند بیانگر اهمیت اجتماعی این مقوله در میان افراد جامعه در دستیابی به موقعیت بالاتر و احترام بیشتر باشد.^۶ از نظر علاقمندان به اعمال جراحی زیبایی مسئله اصلی تغییر فیزیکی نیست بلکه تغییر تصویری است که فرد از خویش در ذهن خود ایجاد نموده است.^۷ بین سالهای ۱۹۸۴-۱۹۸۶ تعداد اعمال جراحی سه برابر شده بود.^۸ در سال ۲۰۰۳ سود صنعت زیبایی بالغ بر ۱۶۰ میلیارد دلار بود.^۹ در ایران، سالیانه حداقل ۱۶ میلیارد تومان صرف انجام اعمال زیبایی می‌شود.^{۱۰} بیشترین میزان جراحی بینی در ایران و برزیل به صورت غیر رسمی گزارش شده است.^{۱۱} جراحی زیبایی بینی رتبه اول و از بین بردن چین و چروک‌های پوست صورت رتبه دوم را در ایران دارا می‌باشد و ۳۰٪ از افرادی که جراحی زیبایی انجام می‌دهند از عمل رضایت نداشته و پس از آن شکایت می‌کنند. انجام دادن این نوع جراحی‌ها برای بسیاری از زنان به رغم خطرات و عوارض جانبی به شکل ارزش اجتماعی درآمده و با در نظر گرفتن زمان لازم برای بهبود پس از عمل (از حداقل یک هفته تا سه ماه) و همچنین هزینه‌های گزاف آن تقاضای سالانه بیش از

۱۰۰۰۰ زن ایرانی برای جراحی زیبایی تامل برانگیز است.^{۱۲} مطالعه‌ای در همین زمینه نشان داد در بیشتر افرادی که جراحی زیبایی کرده بودند آسفتگی‌های روانشناختی باقی می‌ماند.^{۱۳} در حالیکه در جراحی‌های با انگیزه پزشکی این حالت مشاهده نمی‌گردد.^{۱۴} نگرانی درباره ظاهر جسمانی از حدود ۲۰ سالگی آغاز می‌شود و یکی از عوامل نگران‌کننده در هر دو جنس، بینی است.^{۱۵} در یک پژوهش نشان داده شد که با کاهش اعتماد به نفس و به دنبال بالا رفتن سن، اقدام به جراحی زیبایی افزایش می‌یابد.^{۱۶} جراحی‌های زیبایی می‌تواند پیامد یک صفت شخصیتی معیوب باشد.^{۱۷} ارزشیابی‌های روانپزشکی بر روی کسانی که خواهان زیبایی بودند؛ از دیرباز مورد توجه بوده است.^{۱۸} بیشترین شیوع جراحی زیبایی بینی در بین اختلال شخصیت وسواسی و خودشیفته بود.^{۱۹} افراد بعد از انجام جراحی زیبایی تصویر بدنی بهتری از خود گزارش می‌دهند.^{۲۰} براساس مطالعات صورت گرفته، افرادی با اختلال شخصیت اسکیزوئید، پارانوئید، نمایشی و افسردگی گزینه‌های نسبی پیشگویی کننده تصمیم‌گیری برای جراحی زیبایی محسوب می‌گردند.^{۲۱،۲۲} تنوع زیستی، ایجاد تغییر در چهره و کاهش نارضایتی ظاهری، بهبود تصویر بدن و افزایش عزت نفس جنسی می‌تواند بعنوان جنبه‌های روانشناختی جراحی زیبایی شناخته شود.^{۲۳} امروزه تردیدی وجود ندارد که حالت‌های روانشناختی می‌تواند رفتارهای سلامت را متاثر سازند. هر چند هنوز پژوهشگران در زمینه ساز و کار تاثیر این اعمال به قطعیت نرسیده‌اند. فقدان قطعیت، انجام بررسی در حوزه‌های گوناگون رفتارهای سلامت را ضروری می‌سازد.^{۲۴} با توجه به اینکه گرایش به جراحی‌های زیبایی بین دانشجویان رو به افزایش است و گرایش به آن به مد تبدیل شده است نگاه آسیب‌شناسان را می‌طلبد، این مطالعه با هدف بررسی صفات شخصیتی موثر در گرایش دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی البرز به جراحی‌های زیبایی انجام شده است.

مواد و روش‌ها

این پژوهش از نوع مقطعی (توصیفی-تحلیلی) بود. جامعه آماری مورد مطالعه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی البرز بود که تعداد کل آنها ۱۵۶۳ نفر بود. محیط پژوهش کلیه دانشکده‌های

دهنده یادآور گردد که سؤالات بدون پاسخ را تکمیل نماید و کنترل مجددی بر پرسشنامه داشته باشد. اگر پاسخ دانشجوی به این سوال «خیر» بود. پرسشگر در صدد علت این امر بر می‌آید و در مورد سؤالات بی پاسخ، توضیحاتی ارائه می‌کند. پاسخ نامه‌ای که سؤالات زیادی در آن بدون پاسخ مانده بود از اعتبار لازم برخوردار نبود و از مطالعه خارج می‌شد. پاسخنامه این پرسشنامه بر اساس مقیاس لیکرتی (کاملاً مخالفم، مخالفم، بی تفاوت، موافقم و کاملاً موافقم) تنظیم شده بود که به ترتیب از ۱ تا ۵ نمره گذاری شده بود. لازم به ذکر است که پرسشنامه این پژوهش کلاً پنج جنبه از شخصیت هر فرد را می‌سنجید. پایداری هیجانی فرد، برون گرایی یا درون گرایی فرد، اشتیاق فرد به تجربه‌های تازه، توافق پذیری فرد و مسئولیت پذیری فرد. به همین دلیل یک نمره کلی از این تست به دست نمی‌آید بلکه ۵ نمره به دست می‌آید که هر کدام مربوط به یک عامل شخصیتی در فرد است. با در نظر گرفتن فراوانی صفات شخصیتی غالب می‌توان گزارش نمود.

برای ارزیابی برخی ویژگیهای جمعیت شناختی در ابتدای پرسشنامه سؤالات جمعیت شناختی ضمیمه شده بود. داده‌ها پس از گردآوری با استفاده از نرم افزار SPSS19 تحلیل گردید. جهت مقایسه فراوانی‌ها بین گروههای مختلف از آزمون کای دو استفاده شد.

یافته‌ها

پرسشنامه‌ها بین ۳۵۲ دانشجوی توزیع گردید لیکن ۳۴۷ دانشجوی در این پژوهش مشارکت نمودند. از بین تعداد ۳۴۷ دانشجوی مشارکت کننده در این پژوهش ۷۳/۲ درصد در گروه سنی ۱۸ تا ۲۲ سال، ۱۸/۱۵ در گروه سنی ۲۲-۲۶ سال، ۴/۳۳ درصد در گروه سنی ۲۶-۳۰ سال و ۲/۳ درصد در رده سنی ۳۰-۳۴ سال، ۱/۱۵ در گروه سنی ۳۴-۳۸ سال، ۰/۵۸ درصد دانشجویان در گروه سنی ۳۸-۴۲ سال و ۰/۲۹ درصد در رده‌های سنی بالاتر قرار گرفتند. ویژگی‌های دموگرافیک دانشجویان شرکت کننده در مطالعه به شرح جدول زیر بود (جدول ۱).

دانشگاه علوم پزشکی البرز شامل بهداشت، پزشکی، پیراپزشکی، پرستاری مامایی، دندانپزشکی بود. نمونه گیری به روش تصادفی طبقه‌ای متناسب با سهم انجام شد. برای حجم نمونه از فرمول

$$n = \frac{Z^2 \cdot S^2}{d^2}$$

استفاده شد. تعداد حجم نمونه ۳۰۰ نفر محاسبه گردید که با در نظر گرفتن ۱۷ درصد ریزش در پاسخ به پرسشنامه‌ها به تعداد ۳۵۲ نفر افزایش یافت و به این تعداد پرسشنامه توزیع گردید که از این تعداد ۳۴۷ پرسشنامه کامل شده جمع آوری و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. برای نمونه گیری از روش طبقه تصادفی متناسب با سهم استفاده شد. با توجه به تعداد کل دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی البرز (۱۵۶۳) سهم هر دانشکده متناسب با جمعیت آن دانشکده مشخص گردید. در نهایت دانشجویان در هر دانشکده بصورت تصادفی طبقه‌ای انتخاب شدند.

روش گردآوری داده‌ها در این پژوهش پرسشنامه بود. بدین منظور از پرسشنامه شخصیتی نئو- فرم کوتاه جهت سنجش صفات شخصیتی دانشجویان استفاده شد. از دانشجویان در مورد علاقمندی به انجام جراحی زیبایی به صورت مصاحبه حضوری سوال شد. در صورت تمایل فرد به جراحی زیبایی و یا تمایل برای شرکت در پژوهش و تعیین صفات شخصیتی آنها پرسشنامه به آنها داده شد تا آن را تکمیل کنند. این پرسشنامه ۵ عامل اصلی شخصیت که عبارتند از روان نژندی (N)، برون گرایی / درون گرایی (E)، گشودگی / اشتیاق به تجارب تازه (O)، توافق پذیری (A) و مسئولیت پذیری (C) و ۳ خصوصیت در هر عامل یا به عبارتی ۱۵ خصوصیت را اندازه می‌گیرد و بر این اساس ارزیابی جامعی از شخصیت فرد ارائه می‌دهد. البته یک نتیجه گیری عملی درباره متغیرهای صفات شخصیت می‌باشد. در این پرسشنامه انتظار بر این بود که به تمام سؤالات پاسخ داده شود، در بررسی پاسخنامه اگر سؤال یا سؤالاتی بی پاسخ مشاهده می‌شد فرد پاسخ دهنده تشویق می‌گردید که سؤالات مذکور را تکمیل نماید. اگر دانشجوی پاسخ دهنده نمی‌توانست تصمیم بگیرد که چه پاسخی بدهد می‌توانست از پاسخ خنثی استفاده کند. در انتهای پاسخنامه، سؤالی تحت عنوان «آیا به تمام سؤالات پاسخ داده اید؟» آورده شده بود تا به پاسخ

جدول ۱: ویژگی‌های دموگرافیک دانشجویان شرکت کننده در مطالعه

متغیر	فراوانی	درصد
جنس	زن	۲۵۶
	مرد	۲۷
وضعیت تاهل	مجرد	۲۶۴
	متاهل	۱۸/۷۳
	بیوه	۴
	مطلقه	۲
مقطع تحصیلی	سایر موارد	۱۲
	کاردانی	۱۹
	کارشناسی	۲۰۰
	کارشناسی ارشد	۳۷
	دکتری	۹۱
	پزشکی	۶۷
	دندانپزشکی	۲۴
	پرستاری	۴۳
	مامایی	۳۰
	مشاوره مامایی	۹
رشته تحصیلی	بهداشت عمومی	۲۳
	بهداشت حرفه ای	۲۲
	بهداشت محیط	۲۴
	آموزش بهداشت و ارتقای سلامت	۵
	اتاق عمل	۲۹
	هوشبری	۲۹
	علوم آزمایشگاهی	۲۱
	میکروبیولوژی	۲
	فوریت‌های پزشکی	۱۱
	سلامت دهان	۸

نژند ، ۷/۱ درصد توافق پذیر. بنابراین دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی البرز که صفت شخصیتی غالب در آنها اشتیاق به تجارب تازه بود بیشترین گرایش را به جراحی زیبایی داشتند و دانشجویانی که صفت شخصیتی غالب در آنها توافق پذیری بود کمترین گرایش را به جراحی زیبایی داشتند. دانشجویانی که صفات شخصیتی غالب در آنها عبارت بود از مسئولیت پذیری، برونگرایی و روان نژندی به ترتیب در رتبه‌های دوم، سوم و چهارم از نظر گرایش به جراحی زیبایی قرار گرفتند. همچنین یافته‌ها در خصوص هریک از صفات شخصیتی به شرح ذیل بود:

مشتااق به تجارب تازه

بیشترین فراوانی از بین دانشجویان دارای صفت شخصیتی غالب مشتاق به تجارب تازه (۷۴/۷ درصد) از نظر گروه سنی در گروه سنی ۱۸-۲۲ گزارش شدند. از نظر مقطع تحصیلی (۶۵ درصد) در مقطع کارشناسی مشغول به تحصیل بودند. از نظر رشته تحصیلی (۱۶/۵ درصد) پرستار بودند. ۷۵/۸ درصد از آنها مجرد بودند.

مسئولیت پذیر

اکثریت دانشجویان مسئولیت پذیر (۷۵/۹ درصد) در گروه سنی ۱۸-۲۲ قرار داشتند. بیشتر مسئولیت پذیران (۶۵/۴ درصد) در مقطع کارشناسی مشغول به تحصیل بودند. بیشتر مسئولیت پذیران (۱۶/۱ درصد) مهندسی بهداشت حرفه‌ای بودند. ۷۷/۴ درصد از آنها مجرد بودند.

برونگرا/درون گرا

اکثریت دانشجویان برون گرا/درون‌گرا (۷۳/۷ درصد) در گروه سنی ۱۸-۲۲ قرار داشتند. بیشتر برون گراها/درون‌گراها (۶۵/۵ درصد) در مقطع کارشناسی مشغول به تحصیل بودند. بیشتر درون‌گراها (۱۵/۷ درصد) در رشته مامایی مشغول به تحصیل بودند. ۷۵/۴ درصد از برون گراها/درون‌گرایان مجرد بودند.

روان نژند

بیشترین تعداد روان نژندان یعنی ۷۳ درصد از کل آنها در گروه سنی ۱۸-۲۲ سال سطح بندی شدند. اکثریت روان نژندان (۶۴/۷ درصد) در مقطع کارشناسی مشغول به تحصیل بودند. بیشترین افراد روان نژند (۱۵ درصد) در رشته‌های فوریت‌های پزشکی و اتاق عمل

در بین دانشجویانی که به جراحی زیبایی علاقه مند بوده و یا جراحی زیبایی انجام داده بودند فراوانی صفات شخصیتی غالب به ترتیب عبارت بود از ۳۲/۱۴ درصد مشتاق به تجارب تازه، ۲۵ درصد مسئولیت پذیر، ۲۱/۴۸ درصد برون‌گرا، ۱۴/۲۸ درصد روان

تحصیلات فرد افزایش می‌یافت گرایش به جراحی زیبایی در وی کمتر می‌شد.

بین رشته‌های مختلف تحصیلی و همچنین متاهلین و مجردها از نظر گرایش به جراحی زیبایی اختلاف معنی دار آماری وجود داشت ($P < 0/05$). بطوریکه بیشترین گرایش به جراحی درمیان دانشجویان پرستاری دیده شد. یافته دیگر این پژوهش مبنی بر بارزتر بودن صفت شخصیتی اشتیاق به تجارب تازه در بین پرستاران تاییدی بر گرایش بیشتر این دانشجویان به جراحی زیبایی بود.

مجردها بیش از متاهلها گرایش به جراحی‌های زیبایی داشتند. در پژوهش توسلی و منیری^{۲۵} (۱۳۹۱) نیز افراد مجرد تمایل بیشتری به جراحی زیبایی داشتند. شاید در تبیین این یافته بتوان گفت افراد مجرد از آنجا که در ارزیابی‌های اجتماعی واجد منزلت پایین‌تری به نسبت افراد متاهل هستند، نیاز بیشتری به کسب این نمادها دارند.

از ۵ جنبه شخصیتی، صفت روان نژندی در بین دانشجویان رشته اتاق عمل بارزتر بود. از آنجا که افراد با صفت شخصیتی غالب روان نژند، گرایش بیشتری به تجربه هیجانانگیز منفی مانند احساس اضطراب، نگرانی، غم و تنش دارند شاید متناسب‌ترین رشته تحصیلی برای آنها اتاق عمل است زیرا کارشناسان اتاق عمل عضو مهمی از تیم سلامت بوده و در تماس نزدیک با جراحان، متخصصان بیهوشی و پرستاران بوده و برای تامین مراقبتی مطلوب به بیماران خدمت ارائه می‌دهند. کارشناسان اتاق عمل باید با کاستن از سطح اضطراب بیمار قبل از عمل جراحی و رفع نیازهای همه جانبه بیمار از عوارض ناشی از دریافت بیهوشی و مشکلات بعد عمل جراحی، پیشگیری کنند. لذا به نظر می‌رسد دانشگاه علوم پزشکی البرز متناسب‌ترین افراد را برای تربیت این رشته برگزیده است.

در دهه‌های ۱۹۷۰-۱۹۸۰ ارزیابی‌های روانشناختی پیش از جراحی زیبایی بیماران و پس از آن مورد توجه قرار گرفت. پژوهشهایی که به بررسی وضعیت روانشناختی پیش از جراحی زیبایی پرداخته‌اند یا به مصاحبه بالینی بسنده کرده و یا از مقیاس‌های روانشناختی برای ارزیابی آسیب‌شناسی روانی بهره برده‌اند. بیشتر بررسی‌هایی که به مصاحبه بالینی بسنده کرده‌اند آسیب‌شناسی روانی چشمگیری را در بیماران جراحی زیبایی گزارش

مشغول به تحصیل بودند. ۷۵/۳ درصد از روان نژندها مجرد بودند.

توافق پذیر

بیشترین تعداد همسازان یعنی ۷۴/۶ درصد از کل آنها در گروه سنی ۱۸-۲۲ سال طبقه بندی شدند. اکثریت توافق پذیران (۶۴/۴ درصد) در مقطع کارشناسی مشغول به تحصیل بودند. بیشتر توافق پذیران (۱۵/۹ درصد) در رشته پزشکی بودند. ۷۵/۷ درصد مجرد بودند.

بحث

به طور کلی پژوهش انجام شده نشان داد در گرایش دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی البرز به جراحی‌های زیبایی اشتیاق به تجارب تازه بیشترین تاثیر و توافق پذیری کمترین تاثیر را دارد. از آنجا که فرد با صفت شخصیتی اشتیاق به تجارب تازه، دارای این ویژگی است که نسبت به جهان درون و بیرون کنجکاو است. تمایل به پذیرش عقاید جدید و ارزش‌های غیرمتعارف دارد. این افراد دوست دارند عقاید تازه و ارزش‌های بدیعی در سر بیروانند و زندگی آنها از تجربه غنی‌تر است. لذا دانشجویان با این صفت شخصیتی تمایل بیشتری نسبت به سایر دانشجویان به جراحی زیبایی دارند. افراد با خصوصیت توافق پذیر، افرادی دارای اعتماد به نفس بالا هستند. در برابر رویدادهای زندگی به صورت سازش پذیر و منعطف پاسخ می‌دهند که این خصایص شخصیتی منجر به رفتار کنارآمدن با ظاهر بدنی خود خواهد شد.

بین متغیر سن، سطح تحصیلات، رشته تحصیلی و وضعیت تاهل با گرایش به جراحی زیبایی رابطه معنی داری وجود داشت بطوریکه رابطه بین سن و گرایش به جراحی زیبایی معکوس و معنی دار بود ($P > 0/05$) بدین معنی که هر چه سن دانشجو بالاتر می‌رفت تمایل کمتری به جراحی زیبایی داشت. پژوهشی دیگر نشان داد هر چند که متقاضیان جراحی بینی به منظور زیباسازی در گروه‌های مختلف سنی یافت می‌شود، اما بیشترین آنها متعلق به گروه‌های سنی اواخر نوجوانی و جوانی است. زیرا سن شروع حساسیت و نگرانی در مورد داشتن ظاهر زیبا معمولاً از این زمان شروع می‌شود.^{۲۴} نتایج این پژوهش با پژوهش ما همسو است.

رابطه سطح تحصیلات و گرایش به جراحی‌های زیبایی نیز معکوس و معنی دار بود ($P > 0/05$). بدین معنی که هر چه سطح

نتیجه‌گیری

در گرایش دانشجویان به جراحی‌های زیبایی، اشتیاق به تجارب تازه بیشترین تاثیر و توافق پذیری کمترین تاثیر را نشان داد. همچنین بین صفات شخصیتی اشتیاق به تجارب جدید و سن مخاطبان رابطه معکوس معنی دار مشاهده گردید. به نظر می‌رسد سیاستگذاران و مسئولان دانشگاه، با طراحی و برگزاری کارگاه‌های آموزشی می‌توانند اقدام به آگاه‌سازی دانشجویان از عواقب مثبت و منفی این گونه جراحی‌ها نمایند که گام موثری در پیشگیری از گرایش‌های کورکورانه دانشجویان می‌باشد.

پیشنهادات

پیشنهاد می‌شود:

- ۱- برای دانشجویان دوره کاردانی و کارشناسی، آموزش‌های لازم جهت شناخت تبعات جراحی‌های زیبایی ارائه شود تا از گرایش نامعقول به اینگونه عمل‌ها جلوگیری شود.
- ۲- از آنجا که برنامه‌های تبلیغاتی صرفاً جذابیت‌های ظاهری را بیان می‌کنند و بعضاً با اغراق‌های غیرعلمی سعی در جذب مخاطبان دارند پیشنهاد می‌شود برنامه‌هایی نیز در زمینه آگاه‌سازی دانشجویان از کلیه جوانب مثبت و منفی انجام این گونه عمل‌ها تهیه و پخش گردد.
- ۳- متصدیان و مسئولان، برنامه‌هایی جهت تشویق به حضور و مشارکت دانشجویان در عرصه‌های اجتماعی به وجود آورند تا با حضور فعال‌تر دانشجویان در جامعه بسیاری از شاخص‌های توانمندسازی توسعه فرهنگی-اجتماعی در جامعه پدیدار شود که بر درست اندیشیدن و انتخاب خردمندانه افراد موثر است.

تشکر و سپاسگزاری

این مقاله بخشی از یافته‌های طرح تحقیقاتی مصوب دانشگاه علوم پزشکی البرز می‌باشد که بدین وسیله نویسندگان مراتب سپاس و قدردانی خود را از مساعدت حوزه معاونت پژوهشی دانشگاه و همچنین کلیه دانشجویان شرکت‌کننده ابراز می‌دارند.

نموده‌اند. در یکی از این بررسی‌ها ۷۰٪ این افراد دارای یکی از یک اختلال روانپزشکی تشخیص داده شده بودند که متداولترین آنها افسردگی روان نژند و شخصیت پرخاشگر منفعل بود.^{۲۶}

صفت اشتیاق به تجارب تازه در بین دانشجویان رشته پرستاری، بارزتر بود. صفت درونگرها-برونگرها در بین دانشجویان رشته مامایی بارزتر بود. صفت مسئولیت‌پذیری در رشته مهندسی بهداشت حرفه‌ای بارزتر بود. صفت توافق‌پذیری در بین دانشجویان رشته پزشکی صفت شایع‌تر بود.

نتایج یافته‌های ابراهیمی (۱۳۸۵) در بررسی الگوهای شخصیتی افراد داوطلب جراحی زیبایی روی ۱۰۰ نفر از داوطلبان جراحی زیبایی نشان داد بین علائم روانشناختی و تقاضای جراحی زیبایی رابطه وجود دارد.^{۲۷}

به طور کلی صفات شخصیتی ۵ گانه به ویژه پذیرابودن، بر تصویر بدنی و به خصوص پذیرش جراحی زیبایی مؤثر است.^{۲۸} به این صورت که تصور از خود با دلپذیربودن و پذیرابودن و تعیین کیفیت ظاهر بدنی با برونگرایی ارتباط دارد.^{۲۹} همچنین یافته‌ها نشان داده‌اند که میزان عزت نفس افراد با احتمال پذیرش جراحی زیبایی رابطه منفی دارد، به این معنی که افراد با عزت نفس پایین از جراحی زیبایی به عنوان وسیله‌ای برای بهبود خودانگاره کلی استفاده می‌کنند.^{۲۸}

براساس یافته‌های پژوهش حاضر مشخص شد که بیشترین تعداد دانشجویان دارای گرایش به عمل جراحی یعنی ۶۶/۴ درصد در مقطع کارشناسی و کمترین آنها یعنی ۳۳/۶ درصد در مقطع کارشناسی ارشد تحصیل می‌کردند که با نتایج پژوهش توسی که مشاهده کرد سطح تحصیلات فرد یکی از عوامل برانگیزاننده و مؤثر در گرایش به جراحی زیبایی است و افراد تحصیل کرده معمولاً کمالگراترند و بیشتر از افراد با سطح تحصیلات پایین نسبت به تصویر بدنی خود حساس بوده و برای کسب وجهه اجتماعی و ظاهری بهتر ممکن است جراحی زیبایی را انتخاب نمایند.^{۲۱} مغایر می‌باشد.

References

- Mohammadpanah A, Yaghoobi H, Yusefi R. Personality traits and defense mechanisms in patients seeking for cosmetic surgery. *Dermatology & Cosmetic*. 2012 Jun 1;3(2).[In Persian]
- Gh P, Naderi F, Akbari SH. Comparison of body image, body mass index, overall health and self-concept among individuals having cosmetic surgery, cosmetic surgery applicants and ordinary people in Behbahan. *New Find Psychol*. 2009;2:61-80. [In Persian]
- Breuning EE, Oikonomou D, Singh P, Rai JK, Mendonca DA. Cosmetic surgery in the NHS: Applying local and national guidelines. *Journal of Plastic, Reconstructive & Aesthetic Surgery*. 2010 Sep 1;63(9):1437-42.
- Smith ER, Mackie DM (editors). *Social psychology*. 2nd ed. Philadelphia. Psychology Press; 2000.
- Heidarian M, Mohamadian F, Direkvand-Moghadam A. Predictive factors for cosmetic surgery in Iranian females. *Iranian Journal of Psychiatry and Behavioral Sciences*. 2017;11(3).
- Keyvan Ara M, Rabani R, Zhanpoor M . Collective crossification and body correction: cosmetic suegery to similar symbol of social base.womens social-cultural council, womens strategic studies. 2009 :12(47) [In Persian]
- Swami V, Arteche A, Chamorro-Premuzic T, Furnham A, Stieger S, Haubner T, Voracek M. Looking good: Factors affecting the likelihood of having cosmetic surgery. *European Journal of Plastic Surgery*. 2008 Feb 1;30(5):211-8.
- Dale I. *plastic Human: How technology is changing the relationship between body and self*, BS Thesis, School of computing, university of Plymouth. 2004.
- Ebolaban Sh, Mack Danil . *Cosmetic, social condition and old age*. Behnam A(editor) .Capitulum of womens.Tehran,tose'eh.2001
- Kalantar-Hormozi A. A Brief history of plastic surgery in Iran. *Archives of Iranian Medicine*. 2013; 16(3): 201-206.
- Azizi M, Mahroozade S, Nikravanfard N. Ethical considerations in cosmetic surgeries. *Iran J Med Ethics Hist Med*. 2008; 1(3): 25-35. [In Persian]
- Barzegar A. frequency of volunteers cosmetic surgery. *Journal woman*.2001; 5(16) [In Persian] .
- Honigman RJ, Phillips KA, Castle DJ. A review of psychosocial outcomes for patients seeking cosmetic surgery. *Plastic and reconstructive surgery*. 2004 Apr 1;113(4):1229.
- Zarandi A, Lalansofla F, Ramezani V. The Role of self-knowledge, Psychological basic needs and social support in application for cosmetic surgery. *Journal of Psychology*. 2012;15(4):369-81.
- Harris D, Carr T. Prevalence of concern about physical appearance in the general population. *Breast J Plastic Surgery* 2001; 54: 223-6.
- Rankin M, Borah GL, Perry AW, Wey PD. Quality-of-life outcomes after cosmetic surgery. *Plastic and reconstructive surgery*. 1998 Nov;102(6):2139-45.
- Golshani S, Mani A, Toubaei S, Farnia V, Sepehry AA, Alikhani M. Personality and psychological aspects of cosmetic surgery. *Aesthetic plastic surgery*. 2016 Feb 1;40(1):38-47.
- Larson K, Gosain AK. Cosmetic surgery in the adolescent patient. *Plastic and reconstructive surgery*. 2012 Jan 1;129(1):135e-41e.
- Ghalebani M, Afkham ebrahimi A. Personality pattern in cosmetic rhinoplasty patients. *J Andishe va Raftar* 2004; 9(4):4-10.
- Sarwer DB, Wadden TA, Moore RH, Eisenberg MH, Raper SE, Williams NN. Changes in quality of life and body image after gastric bypass surgery. *Surgery for obesity and related diseases*. 2010 Nov 1;6(6):608-14.
- Tousi P, Barikbin B, Arbabi M, Saati S. Assessment of 116 applicants botulinum toxin referred to private clinics in Tehran. *Iran J Dermatol*. 2007;10:125-9. [In Persian].
- Seyed Toutouchi SJ, Fakhari A, Kolahi F. The relationship between psychological symptoms and post-rhinoplasty satisfaction. *Journal of Tabriz University of Medical Sciences*. 2006;29:71-6. [In Persian].
- Najjaran HT, Shareh H. Changes in the Indices of Body Image Concern, Sexual Self-Esteem and Sexual Body Image in Females Undergoing Cosmetic Rhinoplasty: A Single-Group Trial. *Aesthetic plastic surgery*. 2019 Feb.
- Behrbohm H, Tardy ME, (Hrsg). *Funktionell-sthetische Chirurgie der Nase*. New York, Georg Thieme Verlag 2004; p: 256.
- Tavasoli, Gholam Abbas, Manager. Investigating women's tendency to cosmetic surgery in Tehran. *Women's Psychological Social Studies*. March 20, 2012; 10 (1): 61-80.
- Edgerton MT, Jacobson WE, Meyer E. Surgical-psychiatric study of patients seeking plastic (cosmetic) surgery: ninety-eight consecutive patients with minimal deformity. *British Journal of Plastic Surgery*. 1960 Jan 1;13:136-45.
- Ebrahimi A. Study of personality patterns in cosmetic surgery volunteers in Tehran . *Dissertation of master*.Tehran university of medical sciences. 2005 [In Persian].
- Swami V, Charnorro-Premuzic T, Bridges S, Furnham A. Acceptance of cosmetic surgery: Personality and individual difference predictors. *Body Image*. 2009; 6: 7-13.
- Kvalem IL, Von-Soest T, Roald HE, Skolleborg KC. The interplay of personality and negative comments about appearance in predicting body image. *Body Image* 2006; 3: 263-73.

Nastaran Jokar¹, Leili Salehi²,
Leila KeikavoosiArani^{3*}

¹ Bachelor's Degree in Public Health, School of Health, Alborz University of Medical Sciences, Karaj, Iran

² Associate Professor, Department of Health Education & Promotion, School of Health, Research Center for Health, Safety and Environment, Alborz University of Medical Sciences, Karaj, Iran

³ Assistant Professor, Department of Health Services Management, School of Health, Research Center for Health, Safety and Environment, Alborz University of Medical Sciences, Karaj, Iran

Effective Personality Traits in Students' Tendency Toward Cosmetic Surgeries

Received: 18 Feb. 2019 ; Accepted: 16 Apr. 2019

Abstract

Background: In modern societies increasing tend to cosmetic surgery is worrying concern. This study was conducted to determine Affecting personality traits on tendency toward cosmetic surgeries among students of Alborz medical sciences university.

Method: This study was cross sectional (descriptive- analytical) study. The statistical population was 1563 students from Alborz medical sciences university. The sample size was 352 students that were selected by s random sampling methods. NEO questionnaire (with 60 question) used for measuring the personality traits of the subjects. Data were analyzed using SPSS 10 software Chi-squared test was used for comparing frequencies.

Results: Among Students who were interested or performed cosmetic surgery 32.14% were extraverted, 25% were conscientious and well-organized, 21.48% were openness, 14.28% percent were neurotic, 7.1% percent were Agreeableness to the cosmetic surgery.

Conclusion: The most effective personality trait on tendency toward cosmetic surgeries was extraversion and the least one, was agreeableness. The current study findings showed the impact of the psychological factors in request for cosmetic surgery. According to the findings of the study , the age of audiences and personality traits had a significant relation with tendency to the cosmetic surgery, Policymakers and university officials, with design and implement workshops in raising awareness of the students about the negative and positive dimensions of these surgeries, and preventing from the blind imitation.

Keywords: Personality traits, Cosmetic surgery, NEO Questionnaire, Tendency, Students

***Corresponding Author:**
Assistant Professor,
Department of Health Services Management, School of Health, Research Center for Health, Safety and Environment, Alborz University of Medical Sciences, Karaj, Iran

Tel: 026-34643922
E-mail: Leila_keikavoosi@yahoo.com